

de rooie roeptoeter

OVER 'JENEVERHOLLEN' EN 'BROMSNORREN'

NAMIBIE VRIJ

WELKOM NELSON MANDELA

FASCISTEN BEDREIGEN GROEN LINKS

TUSSEN KUSHI EN MOLESCHÖTT

DE LESSEN VAN OOST-EUROPA

JAARGANG 4, N° 1, MAART 1990

COLOFON De Rooie Roeptoeter (RRT) is een onregelmatig verschijnend, links blad voor Oisterwijk. Een (steun-)abonnement van zes nummers kost minimaal f 5,- (buiten Oisterwijk f 15,-) te voldoen op gironummer 5264985 t.n.v. De Rooie Roeptoeter te Oisterwijk.

Redactiecollectief De Rooie Roeptoeter, Postbus 340, 5060 AH Oisterwijk

Uitgever: Groen Links Oisterwijk

VAN HET REDACTIECOLLECTIEF

Het zijn turbulente tijden voor links. In Oost-Europa brokkelt de macht van de communistische partijen steeds verder af. In Nicaragua wist rechts met steun van de V.S. de sandinisten electoraal te verslaan. En in Nederland wachten we nog steeds op de eerste socialistische maatregel van één van de sociaal-democratische ministers én op de aankomst van de Groen Links trein. Tijd voor bezinning dus. De RRT sprak met een filosoof en een marxist. Wat heeft de materialistische filosofie en de oude Karl ons nog te bieden?

Sommige linkse activisten hebben de manifestaties en demonstraties ingeruild voor de barkruk van het café. Vroeger waarschuwden socialist en katholieken tegen dit flirten met "den drankduivel".

Maar er is ook hoop en niet die van de E.O. In Zuid-Afrika kwam als gevolg van de massale anti-apartheidsacties en economische sancties Nelson Mandela vrij. Groen Links en BOTA doopten het Pannenschuurplein tijdelijk om tot Mandelaplein en onder aanvoering van de PvdA besloot het College van B&W om ook De Klerk maar een gelukwens te sturen. Rosalinde Blondé van de SWAPO sprak in Oisterwijk en gaf een goed beeld van de mogelijkheden en moeilijkheden waarmee de bevrijdingsbewegingen in Zuidelijk Afrika geconfronteerd worden.

Tenslotte de gemeenteraadsverkiezingen. Opheij, Van Rooy en Ermen weg, de éomung young men Russ, Meijer en Kortmann komen er aan. Oude wijn in nieuwe zakken, dus daar hoeven we weinig woorden aan vuil te maken. Wel aandacht voor een bezoekje dat twee nazistische jongeren van het JFN aan de Groen Links kraam brachten. Het White power geroep was weer duidelijk hoorbaar. Daarom blijft het nodig dat er een partij is die durft te kiezen, ook als de publieke opinie die keuzen niet waardeert. Buitenlanders, vrouwen en minima mogen bij de verkiezingen niet vergeten worden.

INHOUD

pag.1	Alcoholbestrijding rond de eeuwwisseling
pag.4	Namibië vrij
pag.5	De Rooien Roepen
pag.7	Fascisten bedreigen Groen Links
pag.8	Tussen Kushi en Moleschott
pag.10	De lessen van Oost-Europa
pag.13	Leesvoer
pag.15	UITgePERSt
	GROEN LINKS lijst 5

ALCOHOLBESTRIJDING ROND DE EEUWWISSELING

'DE SLAVEN VAN DEN DRANKDUIVEL'

Zondag 11 februari. Nelson Mandela verlaat na meer dan 27 jaar de gevangenis. Groen Links en BOTA dopen het Pannenschuurplein om in Mandelaplein en 's-avonds viert de PvdA samen met FNV en Groen Links feest in volksgebouw De Schuur. De consumpties worden in prijs verhoogd, de meeropbrengst gaat naar het welkomscadeau voor Mandela. Het bier vloeit rijkelijk en levert 125 harde Nederlandse guldens op.

29 Augustus 1933. De SDAP afdeling Oisterwijk vergadert voor het eerst in haar gloednieuwe volksgebouw De Schuur. De opening is verricht door de oprichter van de afdeling Janus Boons. Veel alcoholische drank zal er die dag niet gebruikt zijn. Boons propageerde geheelonthouding en waarschuwde de socialisten voor de gevaren van "den demon der bedwelming".

OVER 'JENEVERHOLLEN' EN 'BROMSNORREN'

Toch was de drankbestrijdingscampagne van socialisten, katholieken en overheid in de jaren dertig al op zijn retour. De Blauwe Knoop bestond nog wel maar de pioniersarbeid tegen het drankmisbruik lag reeds in een ver verleden. Rond de eeuwwisseling waren er in Oisterwijk zo'n veertig lokaliteiten waar sterke drank verkocht mocht worden, daarvoor waren er nog meer geweest. Na de Eerste Wereldoorlog bestonden er nog 'slechts' een dikke twintig kroegen. De herbergiers dreven hun café's over het algemeen naast hun gewone baan van landbouwer of schoenmaker. Hun gezin werd ingezet voor de bediening in de kroeg. Hoewel in de bierhuizen alleen maar bier getapt mocht worden, bleek er vooral jenever omgezet te worden. Gemeenteveldwachter Hoppenbrouwer kneep een oogje dicht terwijl hij zelf een stevige borrel achteroversloeg. De overheid trachtte nog wel met hulp van Tilburgse marechaussees de eigenaren van bierhuizen van het verkopen van sterke drank af te houden maar ook dat was te vergeefs. De bevolking waarschuwde bij de komst van de marechaussees onmiddellijk de bierhuishouders. Zij waren immers gewone werkmensen en de gemeenschap duldde niet dat de overheid zich bemoeide met het jeneverdrinken. Hoppenbrouwer zal dan ook niet alleen vanwege zijn voorliefde voor de 'jeneverhollen' maar ook om veiligheidsredenen zijn speurinstructie hebben laten rusten. De bevolking dreigde met handgemeen en oproer wanneer de overheid dreigde in te grijpen bij bierhuishouders. Daarnaast hadden de bierhuishouders een kas opgericht om boetes te betalen die waren uitgedeeld vanwege het tappen van jenever.

Een repressief optreden van de overheid hielp dus bijzonder weinig. Nog in 1915 klaagde de Oisterwijkse afdeling van de Nederlandsche Bond

van Koffiehuis Slijters en Vergunninghouders dat na het politie uur van 23.00 uur vele dronken individuen uit café's de orde en rust in Oisterwijk verstoorden met baldadigheid, het inslaan van ruiten en het kapotsnijden van stoelen en tafels. Hoewel het iedere zondag raak was, en dagelijks tijdens de kermis, schreven de veldwachters slechts nu en dan een proces-verbaal uit. Tussen 1900 en 1915 werden 15 herbergiers bekeurd te zamen met hun nachtelijke bezoekers. Op de openbare weg (met name op De Lind) werden in die periode 19 bekeuringen opgemaakt wegens dronkenschap. Een "zwaaiende gang en een beklemmende spraak" was genoeg reden voor een notitie van de veldwachter. Van klassejustitie was geen sprake. Arbeiders werden beboet maar ook klerken en bazen (o.a. directeur Hamers van De Huifkar). Vloeken, zingen en schreeuwen op De Lind leidden ook tot een proces-verbaal. Opstandige sigarenmakers werden wel harder aangepakt, vanwege hun vermeende 'onverschilligheid' kregen zij niet alleen een boete maar werden ook gearresteerd.

De veldwachters waakten niet alleen tegen dronkenschap en vloeken maar ook over het kapitalistische eigendomsrecht. De arme bevolking van Oisterwijk sprokkelde hout in de bossen die toebehoorden aan rijke aristocraten. Herhaalde malen werden arbeiders gepakt op het landgoed van Mw. Baron van der Felzt uit Twello vanwege het roven van mastebomen en -spelden.

SOCIALISTISCHE AGITATIE

Reeds in het socialistische blad De Fakkelt van 1903 waarschuwde "een hater van onrecht" uit Oisterwijk de bevolking tegen sterke drank. "Drinkt niet, maar denkt" was zijn motto. Frits van Dartel zou als correspondent van De Toekomst bijna wekelijks uitwijden over de nadelige invloed van de drank op het proletariaat, hij

verwéet de katholieke kerk een dubbelzinnige houding: enerzijds aan drankbestrijding werken en anderzijds "verdierlijken de zwartrokken eerst de mensen en willen ze dan ineens tot geheelonthouders maken. We hopen dat het socialisme wat licht brengt". Van Dartel hoonde de katholieke bonden omdat ze gratis bier schonken op hun vergaderingen om daarmee leden te lokken.

De groep arbeiders waar de socialisten enige greep op kregen, de sigarenmakers, stonden bekend om hun 'speren' (geld uit het loonzakje aan het gezin onttrekken voor drank) en 'maandaghouden'. Pas rond de Eerste Wereldoorlog namen deze gebruiken flink af. Twee socialistische sigarenmakers, Janus Boons en F. van Roessel, vormden toen de afdeling Oisterwijk van de Nederlandsche Vereeniging voor afschaffing van alcoholhoudende dranken. Hun inspanningen richtten zich niet alleen op vakgenoten maar ook op de gedemobiliseerde militairen. Boons werd in de raad gekozen en trachtte in 1920 tevergeefs de verkoop van drank in Oisterwijk te beperken.

HULP VOOR DE 'ROOMSCHE DRANKZUCHTIGE'

Op 1 augustus 1901 werd de katholieke drankbestrijdingsvereniging de St. Paulusbond opgericht bestaande uit een bestuur, een geestelijk adviseur, een Propagandaclub, een Toneelclub en aspirant en werkende leden. Initiatiefnemer was

kapelaan Buijs die al snel het roer overdeed aan kapelaan Huijbers. De middelen tot drankbestrijding bestonden uit het gebed en andere middelen van godsdienst, het woord en voorbeeld van de leden, geschriften en vergaderingen en het bevorderen van de spaarzaamheid. Mannen en jongens vanaf 16 jaar konden lid worden als geheelonthouders (geen alcoholische dranken), als kruisverbonders (geen sterke drank) of als Paulisten (geen sterke drank na de middag). Het was de leden verboden zich na het Politieuur op te houden in dranklokaliteiten en om maandag te houden. De geestelijk adviseur Huijbers moest alle besluiten van de St. Paulusbond bekrachtigen en beheerde bovendien nog de financiën.

De Paulusbond vroeg en kreeg gemeentelijke subsidie voor het bestrijden van de sterke drank die volgens de organisatie de volkswelvaart verminderde, de Orde in de samenleving verbrak, alle organisatie blokkeerde en bovenal "den grondslag van het maatschappelijk leven, het huisgezin, ontredert en doet ontaarden". In samenwerking met de jongedames van de Maria-vereniging werd op de dag van Onze Lieve Vrouw tot vrijkoop der slaven (de alcoholisten werden gezien als slaven van de drankduivel) een Sobriëtas-bloem te koop aangeboden. De opbrengst was voor een Rooms sanatorium voor roomse drankzuchtigen. De verzuiling had toegeslagen: R.K. Alcoholici konden niet zomaar overgeleverd worden aan neutrale sanatoria.

Onder Huijbers' leiding begaf de St. Paulusbond zich ook op het politieke terrein. Toen de eerste socialistische colporteurs in 1903 vanuit Den Bosch Oisterwijk massaal aandeden werd het lied van de St. Paulusbond voorzien van een aangepaste tekst:

SERENADE

aan de
SOCIALISTEN-COLPORTEURS
bij een volgend bezoek in Oisterwijk
Wijze: De Paulusbond

Komt mannen op, komt mannen op! (bis)
Komt mannen allen op ten wapen!
Den Socialist, den Socialist, (bis)
Wij willen hem niet langer dulden in Oisterwijk!
Wij gaan den Socialist bestrijden,
Dien boozen geest van onzen tijd,
Wij dulden hem niet langer in ons midden:
Hij moet er uit, er uit, uit Oisterwijk.
Wij dulden hem niet langer,
Hij moet er uit, er uit, uit Oisterwijk!

Het lied was zogenaamd door een werkmán gemaakt maar in werkelijkheid had Huijbers en het bestuur van de Paulusbond er de hand in. Van Dartel suggereerde in De Toekomst al dat er wel weer "zoo'n kamferbroek" achter zou zitten en ging zich op zijn beurt te buiten aan felle aanvallen op Huijbers.

GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN EN DRANKGEBRUIK

Het waren niet alleen de socialisten die kritiek leverden op de Paulusbond. Het raadslid A. Willems gooide in 1909 de knuppel in het hoenderhok: "Het zijn juist de leden der St. Paulusvereniging die bij verkiezingen aandringen op drankgebruiken". Het bestuur van de St. Paulusvereniging stelt dat de uittalingen zonder bewijs zijn gedaan en "in hare groote algemeenheid, eene ruwheid" zijn. "Dusdanige taal moge opgang maken bij de heffe - geen weldenkende zal daarin behagen vinden; ook bij andersdenkenden zal zulk een uitgelatenheid niet vermogen gunst en genade te vinden. Het zwijgen van den geheelen Gemeenteraad, en het waardig protest van den Voorzitter, hebben zulks wel beschamend bewezen". Het bestuur verdedigde de bond door er op te wijzen dat er maatregelen genomen werden bij loting, verkiezingen, nieuwjaar en kermis. De heer Willems werd uitgenodigd lid te worden der vereniging.

Toch was de uittaling van Willems niet geheel ongegrond. Het raadslid Van de Wiel liet voor de verkiezingen bordjes timmeren in populaire kroegen met daarop de tekst:

Kiest Jan van de Wiel
meej hart en ziel
meej huid en haar
dan bende veur unne aovond drinken klaor!

De verzuilde organisaties kregen de Oisterwijkse bevolking steeds meer in hun greep. De samenleving werd er 'ordelijker' door. Toen in 1918 Jan Vuijsters voorzitter werd van de Paulusbond vond er een ouderavond plaats over anti-alcoholische opvoeding. Een katholiek arts, onderwijzer en pater behoorden tot de sprekers. Het vaandel van de Paulusbond leek overgenomen door andere katholieke instellingen, die meer controlemogelijkheden op de katholieke jeugd hadden. In Het Kerkklokje verscheen in 1919 nog één keer een oproep om de sterke drank tijdens de kermisdagen te laten staan. Naderhand zorgden retraites e.d. dat de potentile drankzuchtigen op de kritieke dagen niet in

Oisterwijk verbleven. Want uiteindelijk redt Jezus toch enkel door het gebed.

**OP EEN DAG
DRINK JE GEEN
BIER MEER.**

NAMBIBIE VRIJ!

Vorig jaar is er een accord gesloten over vrije verkiezingen in Namibië, dat al sinds de Eerste Wereldoorlog bezet werd door het buurland Zuid-Afrika, dat ook in Namibië de apartheid had ingevoerd. Door dat accord konden alle vluchtelingen naar hun land terugkeren. Eén van hen was Rosalinde Blondé uit Tilburg. Zij zag afgelopen zomer voor het eerst in negentien jaar haar ouders weer. Op 23 november deed ze verslag van haar reis op een avond van de protestantse gemeente hier in Oisterwijk.

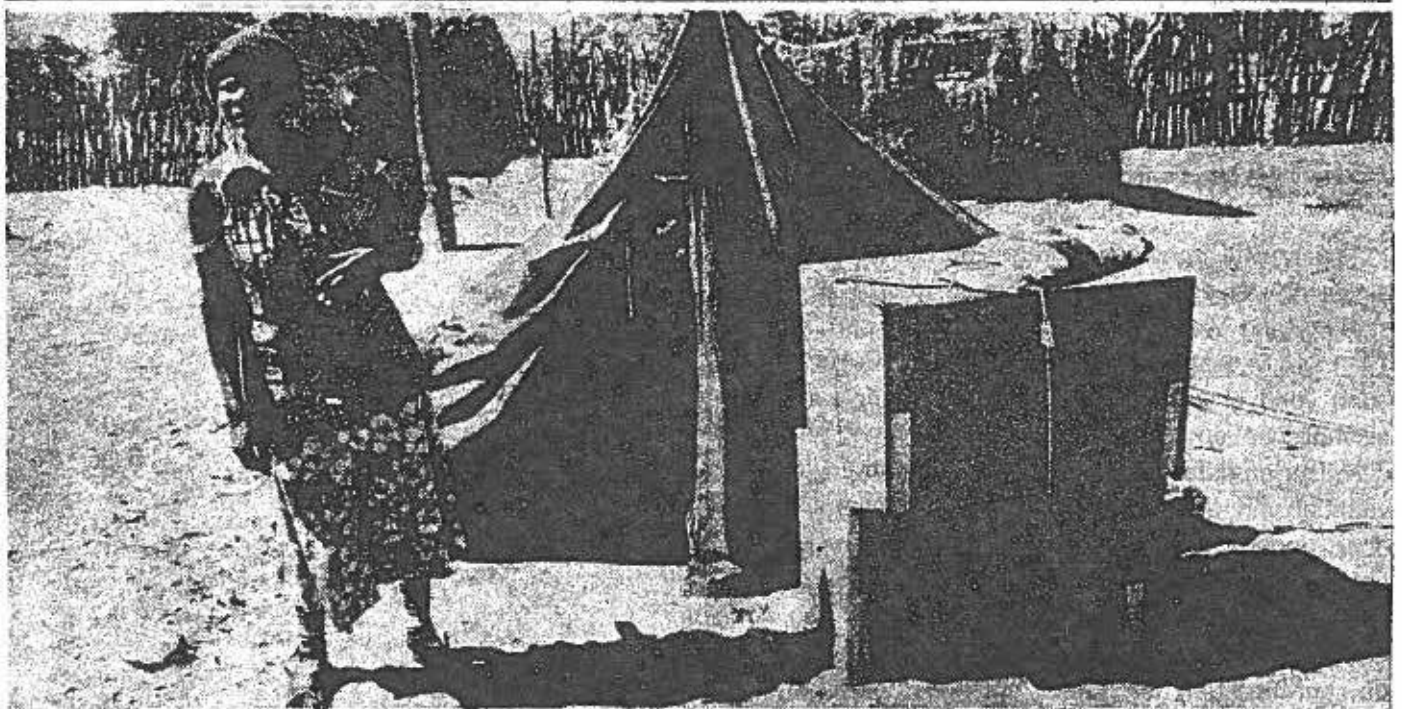
Rosalinde is inmiddels een geziene gast bij de gemeente. Vanuit Nederland is ze actief in de SWAPO, de Namibische bevrijdingsorganisatie, en die heeft het apartheidsregime ook met geweld bestreden. Zeker voor kerkmensen is dat een probleem. Maar Rosalinde weet haar standpunten altijd weer begrijpelijk te maken, doordat ze laat zien wat zulke keuzen voor mensen betekenen en in welke concrete situaties ze worden genomen.

Zo ging het ook nu. Aan de hand van dia's van haar ouders, haar broers en zusters, de kerk in haar dorp, legde ze de situatie in Namibië uit. De welvaart in de hoofdstad Windhoek tegenover de armoede in de 'thuislanden'. SWAPO-kinderen die hevig teleurgesteld waren omdat ze in de vluchtelingenkampen nog beter gewend waren, zowel wat huisvesting als wat onderwijs betreft. Dat zijn de concrete gevolgen van apartheid. Want arm is het land niet. Er loopt wel een prachtige asfaltweg naar het noorden, naar de

grens met Angola. Daar moest Zuid-Afrika snel troepen heen kunnen sturen. Dankzij die weg was Rosalinde nu ook trouwens sneller thuis dan ooit te voren...

VERZOENING

Namibië staat voor enorme problemen. Ophelling van de apartheid betekent ook dat er werk moet komen in de gebieden die tot nu toe 'thuisland' waren, er moet onderwijs komen, huisvesting. En daarbij moet worden samengewerkt met de aanhangers van het vorige regime, van de apartheid dus. 'Verzoening' is het sleutelwoord. Maar als je bedenkt hoe in Nederland na 45 jaar nog steeds NSB-ers worden nagewezen, lijkt het welhaast een onmogelijke opgave. Bovendien staat op de achtergrond nog altijd de machtige boze buur Zuid-Afrika klaar om in te grijpen, de enige haven van Namibië wordt nog steeds door Zuid-Afrika bezet!

Teruggekeerde SWAPO-vluchtelingen moeten weer helemaal opnieuw beginnen. Op de achtergrond staan alleen nog de muren van het oorspronkelijke huis van deze vrouw.

Toch zijn de eerste stappen gezet. De SWAPO heeft, als bevrijdingsbeweging en als enige landelijke anti-apartheidspartij, uiteraard de verkiezingen gewonnen. Ze kreeg 57% van de stemmen. Maar voor de nieuwe grondwet is een twee-derde meerderheid vereist. Dus moest bij het opstellen daarvan worden samengewerkt met de andere grote landelijke partij, de aanhangers van de apartheid (die toch nog zo'n 20% van de stemmen hadden gekregen). En die grondwet is er inmiddels!

MARTELINGEN

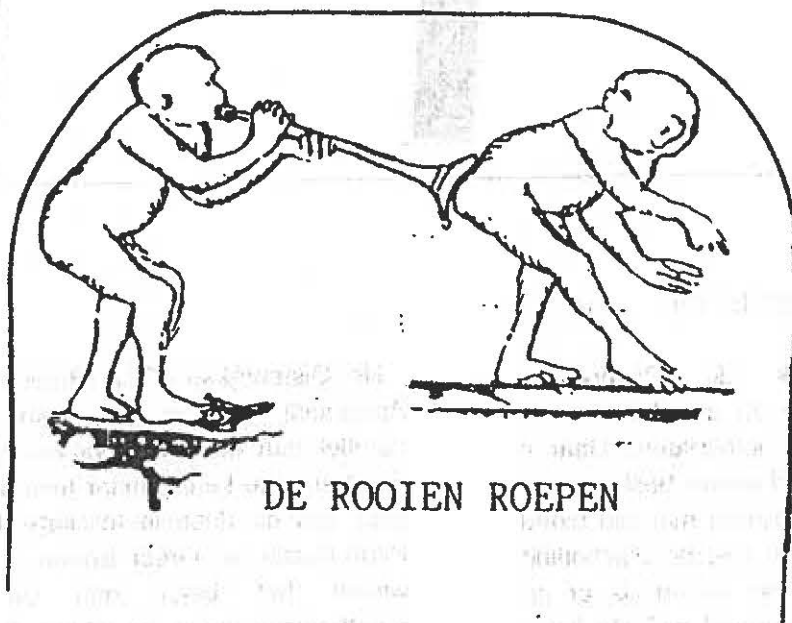
Rond de verkiezingen in Namibië is er vooral in de West-Europese pers veel te doen geweest over martelingen door de SWAPO in haar vluchtelingenkampen.

Rosalinde wees nog eens op de oorlog die zulke situaties veroorzaakt. Niet om ze daar mee goed te praten, maar om aan te geven wat voor vreselijke dingen oorlog doet, ook aan mensen

die winnen, die overleven. De SWAPO wil dat de zaak wordt uitgezocht en de schuldigen in de nieuwe, vrije staat Namibië worden berecht. Dat lijkt redelijk. Hadden wij na de oorlog Russen en Amerikanen (of zelfs Duitsers) willen laten oordelen over fouten in ons verzet? Maar dit standpunt is toch o.a. voor de NOVIB reden geweest, haar steun aan de SWAPO in te trekken. Is het morele kolonialisme misschien nog niet voorbij?

Na de verkiezingen is het rumoer erover snel verstomd. Dat versterkt de indruk, dat het hier (ook) om een anti-SWAPO campagne ging. Iets om te onthouden misschien, voor als Zuid-Afrika van apartheid bevrijd wordt en er onthullingen over het ANC komen.

Inmiddels zijn de eerste voorbereidingen voor de jaarlijkse collecte voor SWAPO en ANC in juni al weer bezig. Want onze steun blijft nodig, dat is zonneklaar. En onze steun is er goed besteed, dat is ook wel duidelijk.

DE ROOIEN ROEPEN

WELKOM NELSON MANDELA (1)

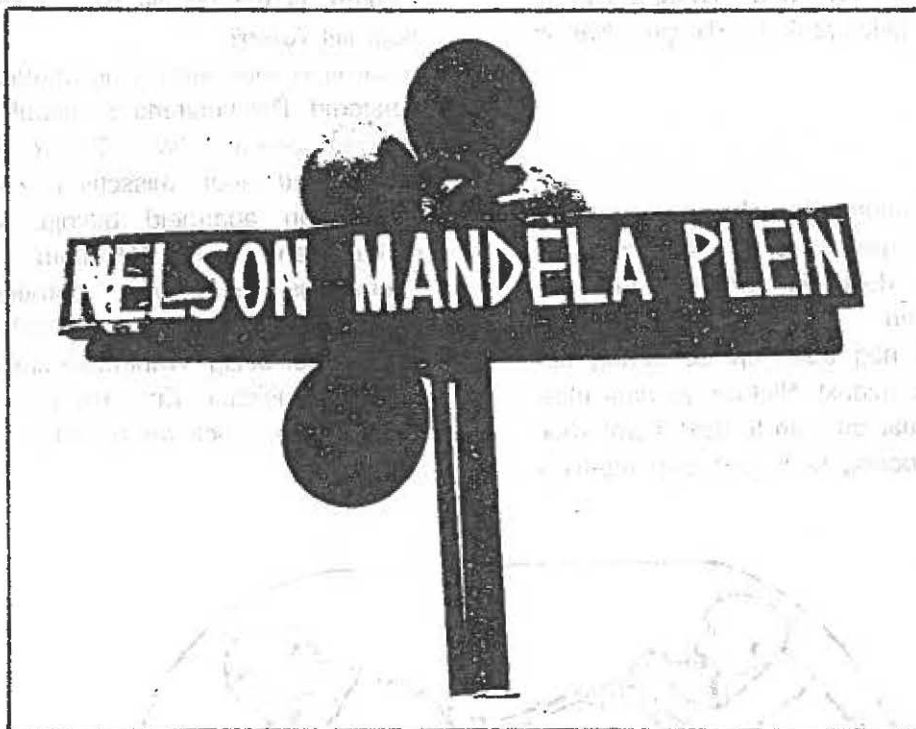
De vrijlating van Nelson Mandela was een historische gebeurtenis. Die hebben we ook in Oisterwijk uitbundig gevierd. Alert reageren gecombineerd met improvisatietalent zorgde ervoor dat het Pannenschuurplein voor één dag Mandela-plein werd. Na een vlammende toespraak van Groen Links lijsttrekker Ad Graumans werd het naambord onthuld en de ANC-vlag aangeboden aan loco-burgemeester Verhoeven. Die zegde toe dat de vlag de volgende dag voor het gemeentehuis zou worden gehesen en dat is ook gebeurd. Ook dat mogen we wel een historische gebeurtenis noemen. Nog

onlangs weigerde het gemeentebestuur zich bij LOTA (Lagere Overheden Tegen Apartheid aan te sluiten. De vreugde over dit alles werd nog verhoogd doordat de Oisterwijkse activiteit de NOS-live-uitzending haalde, direct na de feitelijke vrijlating van Mandela. Waar actie-ervaring al niet goed voor is!

's-Avonds was er feest in De Schuur, na alle Groen Links activiteiten kon de PvdA niet achterblijven. En zo hadden we aan de naderende gemeenteraadsverkiezingen dubbel plezier te danken. De prijzen van de consumpties waren iets verhoogd, zodat de meeropbrengst naar het cadeau voor Mandela kon worden overgemaakt. Dat leverde 125 gulden op - een mooi feest dus!

Aldus in de stemming gekomen zijn elf Oisterwijkers de zaterdag daarop naar het Mandela-feest op de Dam geweest. Prachtige muziek en een paar bijzondere toespraken. Dennis Goldberg, in 1962 samen met Mandela gearresteerd, legde uit waarom Mandela uit de gevangenis was gelopen. Toen ze de gevangenis

in waren gebracht hadden de bewakers hen beloofd dat ze die nooit meer uit zouden lopen maar dat ze eruit zouden worden gedragen met hun voeten naar voren, in een kist dus. En daar liep nu Nelson Mandela, op zijn voeten, het levende bewijs van hun ongelijk!

WELKOM NELSON MANDELA (2)

Inmiddels heeft ook de Oisterwijkse gemeenteraad gesproken. In een telegram is Mandela met zijn vrijlating gefeliciteerd. Maar in haar wijsheid heeft de raad tevens besloten ook president De Klerk te feliciteren met zijn moed en hem succes te wensen met de afschaffing van de apartheid. Van alle kanten is er op gewezen dat het niet de moed van De Klerk was maar de druk van economische sancties die tot de vrijlating van Mandela heeft geleid. Alom is daar ook aan toegevoegd dat die sancties moeten worden gehandhaafd tot de apartheid werkelijk is afgeschaft. Met de vrijlating van Nelson Mandela wil de Zuidafrikaanse regering haar isolement doorbreken. Zo probeert ze zoveel mogelijk blanke privileges in stand te houden en toch de economische sancties te laten verdwijnen. Met uitzondering van Engeland's Thatcher is niemand daarin getrapt. Zelfs de Shell heeft in advertenties wel Mandela gefeliciteerd maar niet De Klerk. Dat konden ze alleen in Oisterwijk bedenken.

Het Oisterwijkse BOTA (Breed Overleg Tegen Apartheid) heeft in gesprekken en met een pamflet aan de raad geprobeerd deze unieke dwaasheid te keren, maar tevergeefs. Het hele plan van de dubbele felicitatie kwam van de PvdA-fractie en Greet Ermen en Ralph Russ wisten het beter dan de hele anti-apartheidsbeweging bij elkaar. En dus kan de Zuid-Afrikaanse ambassadeur met een eerste succesje van het beleid van zijn baas gaan pronken. Dat was uiteraard niet de bedoeling van Ralph Russ en de zijnen. Maar het gaat in de politiek niet alleen maar om de goede bedoelingen, zoals ze in de PvdA anders ook altijd zo goed weten.

Het voorstel om lid te worden van LOTA (helaas verworpen door het gemeentebestuur) is nu een paradepaardje in het PvdA-verkiezingsprogramma. Het zou niet gek geweest zijn, als de PvdA-fractie bij LOTA eens haar licht had opgestoken. Dan had de Oisterwijkse raad zich in het land niet zo belachelijk gemaakt.

FASCISTEN BEDREIGEN GROEN LINKS

De Groen Links kraam in de Dorpsstraat kreeg op zaterdag 3 maart bezoek van twee jonge fascist. De meest luidruchtige was de Tilburgse skinhead Jan Donders. Donders was gekleed in een T-shirt van zijn organisatie Jongeren Front Nederland (JFN) en droeg evenals zijn rotgenoot een ketting met Keltisch kruis, het symbool van het JFN. Donders dreigde voortdurend de kraam in elkaar te slaan als wraak voor Kedichem en Boekel (waar anti-fascisten bijeenkomsten van de Centruumpartij voorkwamen). Hij trachtte te intimideren door met zijn soldatenkistjes tegen de planken van de stand te schoppen en uit te roepen "Als we met meerderen waren zouden we jullie wel pakken, onze tijd komt nog wel". Groen Links bestaat voor Donders uit landverraders terwijl er de NSB op aan gekeken wordt. Immers een partij die opkomt voor de belangen van gekleurde mensen pleegt in Donders' fascistische denkwereldje verraad aan het blanke ras.

De Tilburgse lijsttrekker van de CP Jan Donders in Diksmuide

Scheldend op zwarten en asielzoekers trachtte Donders met behulp van een woordenschat, waarvoor menige kleuter zich zou schamen, aanhangers in het publiek te winnen. Door drankgebruik ging hij wel harder roepen maar niet meer overtuigen. De opmerking van een Groen Linkser dat Donders zijn handen van de kraam moest houden gaf de pimpelmees al aanleiding om te stellen dat van die Groen Linkser het hoofd zou moeten worden afgehakt. Uiteindelijk werden Donders en zijn metgezel door de politie ingerekend. Een frisse jongen deze Jan Donders.

Jan Donders is al lange tijd lid van het JFN. Het JFN is in 1982 gestart als jongerenorganisatie van de Nederlandse Volksunie van Joop Glimmerveen. De jongeren scheidten zich echter af van de NVU en zetten een zeer radicale

nazistische koers in. Hitler sierde iedere keer de voorpagina van hun blad. Donders werd in de Willem II kazerne in Tilburg opgepakt wegens het in bezit hebben van nazi-lectuur. Tijdens zijn veroordeling door een militair gerechtshof bracht hij demonstratief de Hitler-groet. Over het schoolplein in de omgeving van zijn woonhuis liet hij zo hard mogelijk de redevoeringen van Hitler schallen. Het JFN is al vele malen veroordeeld vanwege het uitgeven van racistische lectuur. Hun ongeveer 175 leden, vooral skinheads, vertonen zich in hun clubblad bij voorkeur met knuppels en wapenstokken. De groep is vooral uit op verstoring van andere bijeenkomsten. Zo werd een tentoonstelling in Den Haag over anti-fascisme vernield en moeten ook vooral punkconcerten het ontgelden. De meest beruchte skinhead Nico B. vermoordde Kerwin Duinmeijer. In het JFN blad blijkt de politieke bagage van de club vooral in het zwarte verleden te liggen: er worden boeken van de NSB en Zwart Front te koop gevraagd. Jan Donders is 1986 lijsttrekker voor de Centruumpartij in Tilburg en wordt in hetzelfde jaar ook gesignaleerd in Diksmuide waar de IJzerbevevaart ieder jaar weer een ontmoetingsplaats vormt voor neo-nazi's. Op de foto kijkt hij verlekerd naar een T-shirt in de stand van een Duitse neo-nazi groep met als tekst: "Deutschland is grösser als die Bundesrepublik". Het blijft opletten met die fascist.

TUSSEN KUSHI EN MOLESCHOTT

DE RRT OP BEZOEK BIJ VINCENT PEETERS

De dertigjarige Vincent Peeters, geboren en getogen in Oisterwijk, studeerde in 1987 af aan de Erasmus Universiteit te Rotterdam als filosoof. Hij bestudeerde de geschiedenis van het denken en verrichtte als wetenschappelijk medewerker onderzoek naar Jacob Moleschott, een in de vergetelheid geraakte Nederlandse wetenschapper en filosoof. Het betekende jaren van monnikenwerk omdat Vincent het onvoltooide, en in het Gotisch-Duits geschreven, belangrijkste werk 'Het wezen van de mens' poogde te ontcijferen. Vanwaar die belangstelling voor Moleschott? De RRT zocht Peeters op in zijn woning aan De Schouw in de Pannenschuur.

"Ik houd me al lange tijd bezig met de macro-biotiek. Daarbij heb ik gestudeerd aan het Kushi-instituut te Amsterdam en nagedacht hoe de macro-biotiek uitgebouwd kon worden in de westerse samenleving. Macro-biotiek betekent letterlijk "groots leven". Een besef dat je als mens deel uitmaakt van een groter geheel. Totale onafhankelijkheid bestaat niet want als mens ben je steeds afhankelijk van bijvoorbeeld zuurstof, zonneschijn, voedsel en andere mensen. Dit besef vind je onder meer terug in het yin en yang denken. De macro-biotiek is allereerst een levensbeschouwing en bevat daarnaast therapeutische aspecten. Zo staat de leer het meest bekend om zijn voedingstheorieën. De gedachte dat voeding de basis is van je hele bestaan vormt een belangrijk onderdeel.

Het interessante aan de macro-biotiek is het feit dat we te maken hebben met 'een maat' die niet op anderen toegepast kan worden. Het betreft een zuiver individualistische aangelegenheid. De kern is dan ook het 'Non-credo': geloof niets, ook niet wat ik zeg! De macro-biotieet aanvaardt een structureel scepticisme op vrijwillige basis. Tegelijkertijd is het een verzet tegen het denken dat ons westeren domineert. Gewoonlijk denken we dualistisch: of in materialistische termen of in spiritualistische termen. En beide schieten tekort. De macro-biotieet tracht complementair, dus elkaar aanvullend te denken.

Mijn opvattingen over de macro-biotieet bleken in sterke mate overeen te komen met de opvattingen van Jacob Moleschott. Van hem is altijd gezegd dat hij een echte materialist was zonder aandacht voor het spirituele, het gevoel en de schoonheid. Maar ik ontdekte dat dat op een misverstand berust. Voor Moleschott is de mens allereerst een 'culturele mens' die in sterke mate afhankelijk is van niet-materialistische zaken als respect, gevoel, schoonheid, liefde etc. Hij uitte voortdurend niet-materialistische standpunten. Zo geloofde hij

bijvoorbeeld dat opgewektheid een ziekte sneller kon laten overgaan. Daarnaast was Moleschott ook een materialist. De beroemde stelling "zonder fosfor geen denken" werd door menig wetenschapper in de negentiende eeuw overgenomen. Volgens Moleschott kon de mens het best denken door de hersenen van goede stoffen te voorzien. Fosfor achtte hij de belangrijkste. Het moge duidelijk zijn dat Moleschott dus veel waarde hechtte aan het voedsel. Voedsel dat goed is samengesteld zou goed zijn voor de hersenen en dus goed voor de mens.

Ook Kushi, één van de grote leraren uit de macro-biotieet, meende dat de voeding aan de basis stond van het functioneren van de mens. Immers, de voeding activeert het lichaam en de geest. Mijn persoonlijke voorkeur voor de macro-biotieet en mijn filosofische belangstelling kwamen samen tijdens de studie naar Moleschott. Het boek 'De eenheid des levens' is een resultaat van die speurtocht".

Merkwaardig genoeg is Vincent Peeters momenteel niet actief als filosoof of als macro-biotieet. Hij meent dat de academische filosofie zeker niet alles is en dat de macro-biotieet uitmunt in talloze onenigheden die de actieve beoefening niet stimuleren. Hij werkt nu als magazijnmedewerker in een keukenbedrijf in Oisterwijk en is daar uiterst content mee.

"Ik schrijf nu helemaal niets. De studie en het schrijven is ten koste gegaan van andere zaken in mijn leven die ik nu moet inhalen. Het is een kwestie van het herstellen van het evenwicht. Alles wat je kunt, hoef je nog niet te doen!

Zo ben ik ook geen praktijk begonnen in de macro-biotieet. Dat zou een slechte zaak zijn, zoals ik al eerder zei, het is een individuele aangelegenheid, een besef. Ik ben dan ook niet dogmatisch. Een macro-biotieet wijst koffie af, maar dat betekent nog niet dat je geen koffie zou mogen drinken. Koffie is opwekkend. Ik drink dus geen koffie uit gewoonte maar bijvoorbeeld wel

als ik me moet concentreren op een stuk tekst. Je poogt de werking van voedingsstoffen beter te begrijpen. Ook in therapeuten zie ik geen Heil. De therapie creëert ziektes en neuroses. De therapie is onnatuurlijk. We zien dat de professionele therapie een enorme vraag creëert en de mensen worden zieker naarmate het aantal therapeuten toeneemt. Zo ontstaan tobiën pas nadat ze door onderzoekers gepresenteerd worden. Ik vind die ontwikkeling, zo van met zijn allen naar het RIAGG of naar de psychiater, een proces van dehumanisering. Net als andere mensen heb ook ik mijn twijfels. De perfecte remedie is een goede vriend die je twee vragen stelt: "Wat wil je?" en "Wat doe je?". Stel een bezoek aan een therapeut uit!"

Zoals Moleschott met Nietzsche meende dat God gestorven was blijkt ook Vincent deze gedachte te onderschrijven. Maar bovenal gunt hij iedereen zijn eigen levensbeschouwing. Godsdienst en atheïsme zijn beide privé-aangelegenheden en kunnen niet van bovenaf opgelegd worden. Een bij de wet ingevoerd atheïsme, zoals in marxistische landen, acht hij terecht een onacceptabele zaak.

"Het gaat immers om de volgende fase: wat te doen nu God gestorven is? Persoonlijk kies ik voor een ondogmatische vorm van zingeving. Dogma's leiden tot conflicten met je eigen persoonlijkheid. Voor mij betekent de macrobiotiek juist een middel om de drang tot conformisme kleiner te maken. De samenleving dwingt ons steeds tot vergaande aanpassing. Het besef deel uit te maken van een veel groter geheel maakt je ook vrijer. Je laat je niet meer zomaar sturen in voorgekauwde richtingen. zoals ik als zei: 'Non Credo, geloof niets'.

Siebe Thissen

Jacobus Moleschott

onderschrift bij foto Moleschott

In de zomer van 1989 verscheen bij uitgeverij Ambo te Baarn een 888 prachtig boekje over de medicus, filosoof en vrijdenker, Jacob Moleschott. Moleschott werd in 1822 geboren te 's-Hertogenbosch en hij was behalve een beroemd medicus één van de propagandisten van het atheïsme in de negentiende eeuw. Hij werd vooral beroemd buiten Nederland en vervulde hoogleraarschappen in Duitsland, Zwitserland en Italië. In Italië werd hij senator en trad op als leider van anti-godsdienstige groeperingen. Toen Moleschott in 1893 stierf was hij in Nederland het symbool van het atheïsme en de schrik van de Rooms Katholieke kerk.

Het boek 'De eenheid des levens' werd geschreven door de Oisterwijkse filosoof Vincent Peeters.

DE LESSEN VAN OOST-EUROPA

EEN GESPREK MET DE OISTERWIJKSÉ MARXIST AD VAN DEN OORD

De opstand van de Oost-Europeanen heeft ook in het westen zijn weerslag gekregen. Niet alleen staat de problematische verhouding tussen individu en collectief, tussen onderdaan en staat en tussen creatieve potentie en bureaucratisch onvermogen, opnieuw ter discussie, ook lijkt het bankroet van de politieke ideologie bezegeld te zijn. Met name de communistische en marxistische concepten lijken uitgeput. We spraken met de Oisterwijkse marxist Ad van den Oord over marxisme en communisme en over de lessen van Oost-Europa.

Onderstaand gesprek vond plaats tijdens een stormachtige dag in de Engelse pub 'The Elephants Head', een uiterst sfeervol lokaal in de Londense wijk Camden. Vlak voor het gesprek bracht de RRT in gezelschap van Ad een bezoekje aan de beroemde begraafplaats Highgate waar Karl Marx begraven ligt. 26 Februari 1990, storm en graven. Symbolischer kon ons gesprek niet beginnen.

Welke gevoelens en gedachten maakten de Oost-Europese opstand bij je los?

"De opstand bracht me geen schok. In Oost-Europa heb ik nooit de idealen gevonden waar ik zelf voor strijd. De dagelijkse gang van zaken daar had zeer weinig te maken met mijn eigen bezigheden. Ik zie in het communisme of socialisme geen einddoel maar veel meer een beweging, waarin ik goede ideeën terugvind. Oost-Europa heeft gefaald omdat het einddoel centraler stond dan de beweging. Toch distancieer ik me van stemmingmakerij zoals "Honecker is altijd al een bandiet geweest". Ik geloof dat de aanvankelijke idealen oprecht zijn geweest. Ook mijn eigen idealen heb ik moeten bijstellen. Zo onderschreef ik in het verleden het idee van een één-partijstelsel maar de ontwikkelingen in Oost-Europa hebben dergelijke gedachten definitief ondermijnd. Je moet je opvattingen steeds durven bijstellen. Ik acht het een laffe zaak dat menig (ex-)CPN'er nu stelt bepaalde gangbare gedachten nooit onderschreven te hebben".

Waarom ben je communist geworden?

"Ik heb me altijd marxist genoemd. In het marxisme zag ik mogelijkheden de bestaande machtsverhoudingen te kunnen wijzigen. Marxisten dachten na over zeggenschap in de werksituatie en in de politiek pogen we machtsverhoudingen te decentraliseren waardoor er meer mogelijkheden voor de burger op lokaal niveau ontstaan. Maar er zijn meerdere redenen aan te geven voor mijn actieve belangstelling. Ook mijn jeugd kenmerkte zich door een rebelseheid. Ik zocht naar mogelijkheden mijn anti-katholieke houding vorm te geven. Katholieke leraren verboden ons kranten te lezen zoals De

Groene Amsterdammer en Vrij Nederland. Een felle katholiek was mijn geschiedenisleraar aan het Jacob Roeland college in Boxtel. Ter compensatie verving ik als 15-jarige het kruisbeeldje in mijn kamer door een portret van Marx met een CPN-sticker op zijn borst. Semi-religieuze elementen waren me aanvankelijk niet vreemd. Ook als we met De Waarheid colporteerden en alles verkochten meenden we oprecht de internationale reactie daarmee een gevoelige klap te hebben uitgedeeld.

Daarnaast maakten de Vietnam-demonstraties een grote indruk op me. Als scholieren riepen we al op tot inzamelingen voor het Medisch Comité. De CPN speelde een grote rol in de Vietnambeweging. Op school waren het wederom de katholieke leraren die tegen ons tekeer gingen.

Trouwens in mijn buurt, De Waterhoef, was de kerk nooit populair. Dat past ook in de traditie. Er woonden veel nakomelingen van sigarenmakers en die waren zeer anti-klerikaal. Mijn opa en in mijn jeugd jaren mijn beste vriend, Dorus Diepens, was sigarenmaker en secretaris van de katholieke bond waarvan de leden net zo rood waren als de socialisten.

Een laatste argument om marxist te worden vond ik in de praktijk van de klassensamenleving, die vooral op mijn middelbare school zichtbaar was. Daar werd een echte elite gekweekt. Ik had zeer goede rapporten maar mocht niet naar het gymnasium terwijl kinderen van betere komaf met slechtere rapporten wél zo door konden stromen. Mijn leraar Nederlands, Camiel Verhamme (een PSP'er), stimuleerde het creatieve denken en had grote invloed op me. De opstellen die we maakten mochten een politiek karakter hebben. Zo maakte ik mijn keuze voor de CPN. Al sinds 1972 las ik De Waarheid en deze krant heeft me verder geschoold. In de krant vond ik argumenten die aansloten bij mijn opvattingen".

Zou de Communistische Partij van Nederland niet afgeschaft moeten worden?

"Dat lijkt me niet. Als beweging heeft het communisme zeker niet afgedaan. We hebben de leninistische voorhoede-gedachte losgelaten en naast het marxisme ook het feminisme als inspiratiebron aangewezen. We zijn nu opener en toleranter, maar tegelijkertijd is hierdoor de daadkracht helaas verminderd. Maar nog altijd staat de CPN pal voor coalitiepolitiek in tegenstelling tot de sociaal-democratie. Een goed voorbeeld is de vredebeweging waarin zelfs coalities met CDA'ers werden gesmeed. De CPN is een beweging die zich richt op emancipatie van collectieven, van groepen. We pogen steun te verlenen aan allerlei collectieven die voor hun rechten opkomen. Nog altijd willen we sociaal-economische verhoudingen wijzigen. De inkomens dienen eerlijker verdeeld te worden en het socialiseren van grote bedrijven blijft een belangrijk item. Maar ik erken dat er ook andere mogelijkheden zijn. Met Marcus Bakker ben ik van mening dat ook de sociaal-democratie haar opvattingen zal moeten herzien naar aanleiding van de toestanden in Oost-Europa. De gehele arbeidersbeweging is aan herbezinning toe".

Wat vind je van het concept van Groen Links? Is dat geen crisisberaad van linkse groepen in het nauw?

"Het is geen geheim dat ik kritisch sta tegenover Groen Links, zelfs als voorzitter. Maar binnen Groen Links wordt in ieder geval in Oisterwijk hard gewerkt. Persoonlijk zie ik op termijn meer in de voorstellen van Bakker en Hoekstra die een nieuwe beweging van communisten en sociaal-democraten voorstaan. Ik zie dit als een heroriëntatie en niet als een zwaktebod. Maar de sociaal-democraten zullen voorlopig nog wel lachen om dit voorstel. Toch biedt een dergelijk samengaan meer perspectief dan een milieu-propagandaclub. Communisten hebben zich nooit goed thuisgevoeld in een 'geiten-wollen-sokken-vereniging'. Omdat vele communisten zijn afgehaakt, in Oisterwijk bijvoorbeeld Wil van Brakel en Adri Verhoeven, zijn sociaal-economische discussies binnen Groen Links nauwelijks nog aan de orde. Zaken als loonstrijd en discussies over de hoogte van huishuren dreigen ondergesneeuwd te raken. Dat is jammer want de noodzaak voor een dergelijke strijd is er nog wel en kan ook nog gevoerd worden. Kijk maar naar Heineken, de bouw en de

acties in de gezondheidszorg, er zijn nog altijd veel CPN'ers actief in de vakbeweging. Ik zou graag zien dat zij zich ook in Groen Links laten horen. Maar zoals het er nu voorstaat kan Groen Links nauwelijks uit de voeten met sociaal-economische vraagstukken. Er is amper aansluiting met de vakbeweging".

Hoe sta je persoonlijk en met Groen Links tegenover de sociaal-democratie in het algemeen en de Oisterwijkse PvdA in het bijzonder?

"Ik meen dat de sociaal-democraten zich te sterk geïdentificeerd hebben met de verzorgingsstaat. Het stoelt nog altijd op ideeën uit de jaren vijftig. De burgers worden nauwelijks betrokken in de besluitvorming en alles geschiedt paternalistisch van boven af. Toch werken we in Oisterwijk vruchtbaar samen aan de Eerste Mei. Maar de wederzijdse relaties tussen communisten en sociaal-democraten zijn niet echt hartelijk. Met name onder de kaders van beide groepen bestaat de nodige wrevel. Persoonlijk verlopen de contacten in het algemeen in een vriendelijke sfeer. Maar sommige PvdA'ers zit het nog altijd niet lekker dat er in Oisterwijk een CPN-afdeling bestaat waarmee de monopoliepositie van de PvdA als enige linkse kracht ondermijnd is".

Wat trekt je in De Rooie Roepstoeter aan?

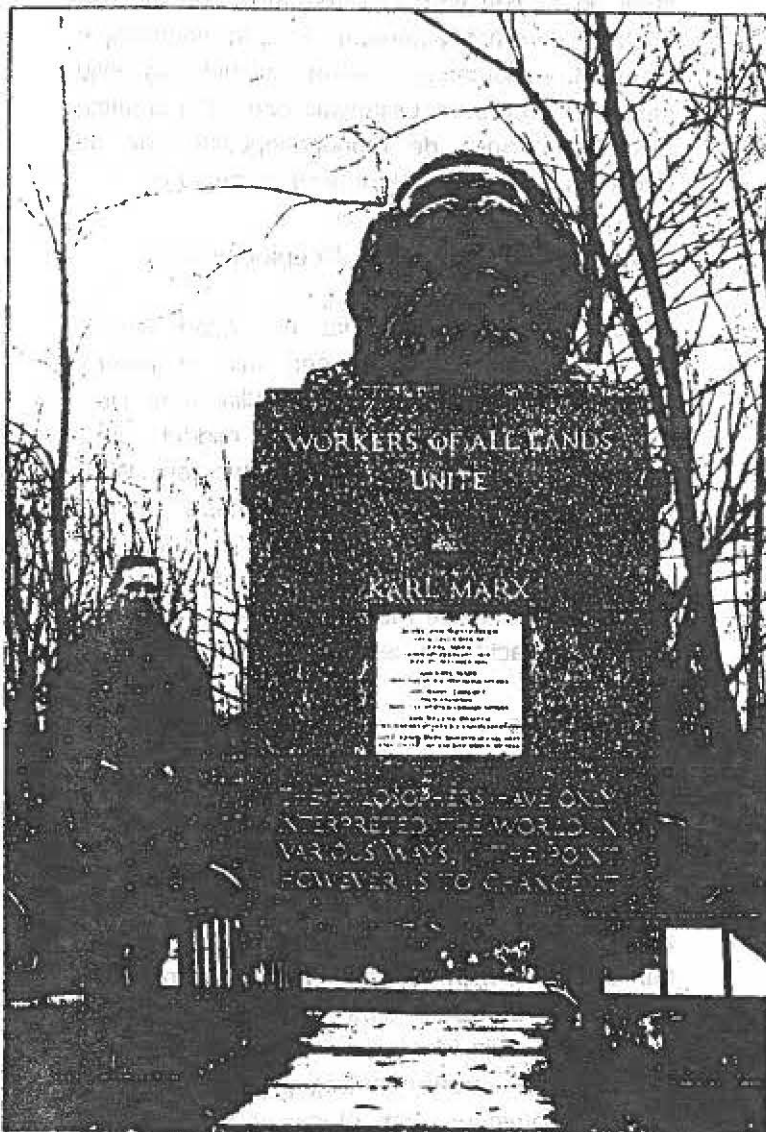
"Vooral het gegeven dat het geen voorhoedepretenties heeft en een min of meer onafhankelijke doch solidaire opstelling kent. De Roepstoeter is een uitstekend middel om kwaadheid om te zetten in argumenten. We pogen aanzetten te geven om mensen zelf in beweging te laten komen. We dragen argumenten aan maar organiseren geen acties. Dat laten we aan de mensen zelf over. Ik denk dat dit de kracht van het blad bepaalt".

Je lijkt tolerant over te komen, is dat het communisme nieuwe stijl?

"Nee hoor. Met Marx ben ik het eens dat we geen uitgewerkte concepten kunnen schrijven waarin we laten zien hoe de toekomst eruit zal zien. Dat anderen dat geprobeerd hebben is hun zaak. Uit mijn verhalen spreekt de nodige twijfel. Oost-Europa is daar natuurlijk ook debet aan. Ik heb mijn idealen niet opgegeven maar heb de laatste jaren meer begrip gekregen voor andere stromingen, van utopisten tot sociaal-democraten. Maar ik ben niet minder boos over onrechtvaardige toestanden in Oisterwijk of Zuid-

Afrika. De tekst op het graf van Marx inspireert nog steeds: 'Filosofen hebben de wereld uiteenlopend geïnterpreteerd, het komt er echter op aan haar te veranderen'. Het is de kritische en dialectische aanpak van Marx die ik ook zelf ten uitvoer wil brengen. Een juiste weg is nog niet gevonden en zal wellicht nooit gevonden worden. Een eindstation bestaat niet. Wel moeten we onderweg een heleboel stops maken. Die haltes kunnen alleen door mensen gemaakt worden. Dat is voor mij de les van Oost-Europa".

Siebe Thissen

DOSSIER AD VAN DEN OORD

Leeftijd 33 jaar, geboren te Oisterwijk;

Beroep: socioloog, bereidt momenteel een proefschrift voor waarin hij collectieve acties van werklozen in de jaren dertig en tachtig vergelijkt;

Politieke activiteiten: lid van de CPN sinds 1974, oprichter van de Oisterwijkse afdeling van de CPN in november 1976 en sindsdien ook partijsecretaris te Oisterwijk, leest sinds 1972 het dagblad De Waarheid;

Vakbonds betrokkenheid: sinds 1982 lid van de ABVA, poogt momenteel een regionale vakbondsgroep mede van de grond te krijgen die zich richt op werklozen;

Verder informatie: mede-oprichter van De Rooie Roepoeter en voorzitter van Groen Links Oisterwijk.

LEESVOER

Voor boekenliefhebbers is er weer een goede tijd aangebroken. De RRT las voor u enkele werken.

Erik van Ree schreef een biografie over Jezus van Nazareth. In tegenstelling tot de meeste theologische studies brengt Van Ree een zuiver historisch verhaal gebaseerd op vroege geschriften en de drie synoptische evangeliën Mattheüs, Marcus en Lucas. De lezer valt van de ene in de andere verbazing want van de bekende 'mythologische' Jezus blijft niet veel over. Zo portretteerde de Joodse historicus Flavius Josephus in de eerste eeuw Jezus als volgt: hij was drie el lang (het postuur van een dwerg), krom, een lang gezicht, aaneengesloten wenkbrauwen, bijna kaal, een donkere huid en een voor zijn leeftijd oud uiterlijk. Onder vroege christenen stond Jezus bekend als een lelijke man. Van Ree schreef een kortere versie eerder in De Groene. Leuk cadeau voor Pasen! (Erik van Ree, Jezus van Nazareth, een wonderlijk leven, Amsterdam, 1989, f 7,50)

Een fel tegenstander van iedere kerk en godsdienst was de medicus en vrijdenker Jacob Moleschott (1822-1893). Zijn persoonlijke levenswandel kon in de negentiende eeuw het voorbeeld worden voor de eerste generatie atheïsten in ons land. Maar ook op het terrein van de filosofie en de biochemie kreeg deze Bosschenaar grote bekendheid. Hij doceerde onder meer in Duitsland, Zwitserland en Italië. In het laatste land werd hij tevens senator. De Oisterwijkse filosoof Vincent Peeters stelde een prachtig boekje samen over het leven en werk van Moleschott. Een hoogtepunt dunkt ons de "Inleiding tot de leer der voedingsmiddelen voor het volk" waarin Moleschott op uiterst eenvoudige wijze spreekt over onze voeding. In dit korte stuk blijkt hij in staat op unieke wijze het wezenlijke in de mens te karakteriseren. (V.J.B.M. Peeters, Jacobus Moleschott: De eenheid des levens, Baam, 1989, f 25,-)

Eén van de prachtigste boeken van het afgelopen jaar (wat betreft inhoud en vormgeving) is zonder meer 'Lipstick Traces'. De Amerikaanse socioloog en poprecensent Greil Marcus poogde aanvankelijk een geschiedenis te schrijven van de punk-muziek in het algemeen en de Sex Pistols in het bijzonder. Als snel ontdekte hij dat de twintigste eeuw veel meer van deze

protestbewegingen te zien had gegeven die met elkaar in verband stonden. Dada, surrealisme, situationisme, punk en natuurlijk de Sex Pistols passeren de revue. Op briljante wijze poogt Marcus door de brillen van deze afwijkende groepen onze twintigste eeuw te begrijpen. Naast literatuur bedient de auteur zich eveneens van songteksten van belangrijke bands uit de zeventiger en tachtiger jaren. Naast de Sex Pistols vinden we onder meer ook Cabaret Voltaire, John Cale, The Clash, The Raincoats, The Ramones, The Stooges, Wire en Einstürzende Neubauten terug. (Greil Marcus, Lipstick Traces, a Secret History of the Twentieth Century, Londen, 1989, f 61,-)

Eindelijk vertaald, Das Unbekannte Holland van de Zwitserse cultuursocioloog Ernest Zahn. Zahn is een echte buitenstaander die Nederland ook van binnenuit kent. In zo'n 350 pagina's geeft hij een prachtig overzicht van de Nederlandse cultuur en geschiedenis sinds de gouden eeuw. Natuurlijk veel aandacht voor het kerkelijke en verzuilde karakter van Nederland. Volgens Zahn bepaalt 'het kerkelijke' nog altijd onze cultuur. Een politieke rede valt meer te vergelijken met de preek van een dominee dan met een betoog van een wetenschapper. Opvallende kenmerken zijn er dan ook voldoende: "Zoals het meest kerkse land ter wereld zelf geen eigen theoloog van internationale faam heeft voortgebracht, zo heeft het meest maatschappijkritische land zelf ook geen enkele linkse theoreticus van formaat voortgebracht". (Ernest Zahn, Regenten, rebellen en reformatoren: een visie op Nederland en de Nederlanders, Amsterdam, 1989, f 50,-)

De ware boekenfreak heeft natuurlijk verlekkerd een groot aantal delen weten aan te schaffen uit de befaamde 'Privé Domein reeks' van de Arbeiderspers uit Amsterdam. Prachtboeken zijn het, maar de prijs mag er ook steeds zijn. Onder de zestig gulden valt er weinig te kopen in deze serie. Hoezo Arbeiderspers?

Al eerder maakten we de lezers van de RRT attent op de vijfdelige autobiografische serie 'Feiten en Gedachten' van de Russische dissident avant la lettre Alexander I. Herzen. De delen zijn nu alle verschenen (samen zo'n f 300,-) en vertaler Charles B. Timmer trakteerde de lezer op een dunne bundel met een uitgebreid nawoord. Voor diegenen die nooit eerder met Herzen hebben kennis gemaakt is deze bundel meer dan de moeite waard. Immers, op scherpzinnige wijze wijze legde Herzen sociale en politieke problemen bloot die in de negentiende eeuw de Europese samenleving teisterden. Crises, massamoord en concentratiekampen kwamen in onze eeuw voort uit de problematiek die Herzen voorzag. Zijn visie is uiterst actueel, zeker nu het marxisme bankroet lijkt te zijn. Herzen kon niet uit de voeten met het 'wetenschappelijke' en 'wetmatige' socialisme van Marx. Ook de 'wetten' van Mozes keurde hij eerder af. In dergelijke wetmatigheden zag hij de structurele aantasting van de menselijke vrijheid, van het recht van de mens om zelf te bepalen hoe hij wilde leven. Herzen, een socialist tussen individu en collectief. (Charles B. Timmer, Herzen in gesprek met zichzelf, Amsterdam, 1989, f 15,-)

Over 'Europa 1992' wordt heel wat geschreven. De moeite waard is het allemaal niet. Vooral veel saaie kost waarin wordt 'bewezen' hoe dynamisch het westerse kapitalisme nu eigenlijk wel is. Nu het IJzeren Gordijn geslecht wordt, kent de westerse arrogantie geen grenzen. Eén van de weinigen die zinnige opmerkingen weet te maken is de Duitse cultuurfilosoof Hans Magnus Enzensberger. In het prachtige werk Ach Europa! schetst hij de toekomst van ons oude werelddeel. Het werk werd geschreven vóór de ontwikkelingen in Oost-Europa maar behoudt beslist zijn actualiteit. Zo voorziet hij dat het "malle uniforme geregel" vanuit Brussel straks tot een terugslag zal leiden. Ook de minderheden en het individu zullen hun rechten opeisen. Enzensberger: "Iedereen komt zich wel melden als lid van een of andere minderheid. en anders dan vroeger is iedere minderheid gearticuleerd, niet stom meer". (Hans Magnus Enzensberger, Ach Europa!, Amsterdam, 1990, f 65,-)

Het 'Vincent van Gogh-jaar' draait op volle toeren en ieder dorp waar Vincent ooit zijn voet gezet heeft wil hiervan nu verslag doen. Ook onze regio bleef niet achter en De Kleine Meijerij liet zich verleiden tot de commerciële hausse en bracht een thema-nummer uit rondom Van Gogh. Dat had ze beter niet kunnen doen! Een eerder thema-nummer over de kunstschaten van de Petrus-parochie was van een dermate goede kwaliteit dat de lezer reikhalzend naar het Vincent-nummer mocht uitzien. Maar helaas. Het langdradige artikel van Harrie Smulders biedt nauwelijks relevante informatie en te pas en te onpas wordt geciteerd uit brieven van Vincent. Ieder zin waarin het dorp Helvoirt genoteerd is wordt afgedrukt en we lezen meer over de weinig interessante familieleden dan over Vincent zelf. De meest relevante zin is de eerste zin in de inleiding: "Laten we vaststellen dat Vincent van Gogh niet in Helvoirt gewoond heeft". (Harrie Smulders, Van Gogh in Helvoirt, De Kleine Meijerij, nr.1, 1990, f 7,50).

Dominee Theodorus van Gogh, vader van Vincent, woonde in Helvoirt in de jaren 1871-'75

UIT GEPERST

HOORT WIE TIKT DAAR ZACHTJES TEGEN HET RAAM?

In de Pannenschuur wil nog weleens ingebroken worden. Wie schetste onze verbazing toen na een inbraak in onze straat de volgende dag een strooifolder van Alert beveiligingstechniek in de bus viel. De folder startte aldus: "Onlangs is er (weer) in uw directe omgeving ingebroken" en eindigde met de aanbeveling een alarminstallatie aan te schaffen. Er kon gebeld worden met Alert, ook 's-avonds (want dan is de angst het grootst) en voor wie zelfs de telefoon niet meer durft aan

te raken deelde Alert mede dat er ook geschreven mocht worden. Voor f 1500,- kunt u uw huis laten versieren met een alarmcentrale, een buitensirene, een detector 1 en een detector 2. Een koopje niet waar om uw veiligheid te garanderen. Door alert te reageren zit Alert waarschijnlijk nu al op rozen. Dit moet afgeleid worden uit de talloze malen dat overdag een niet goed afgesteld alarm de rust in de buurt soms voor uren verziekt. Het wachten is nu op de folder van een bedrijf dat oorwatjes en walkman's in de aanbieding heeft.

GROEN LINKS GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN 1990

POLITIEKE VERNIEUWING

Opheij in de VUT,
Van Rooy in zaken,
Greet Ermen in ruste.

Niet alleen nieuwe poppetjes,
maar ook een ander beleid!

Daarom werkelijke vernieuwing:

- * voor een solidaire samenleving
- * milieu boven winstbejag
- * voor vrede en tegen racisme
- * ook actief buiten de raad

LIJST **5**

Voor
slechts f 5,00
bezorg ik u 6 maal

De Rooie Roepoeter

Redactiecollectief De Rooie Roepoeter
Postbus 340 5060 AH Oisterwijk
gironummer 5264985

DE WAARHEID

straks weekblad
noteer mij maar
vast als abonnee!

- Voor een proefabonnement van drie maanden voor 25 piek
- voor een halfjaar-abonnement voor 70 gulden
- voor een jaar-abonnement voor 135 gulden

Naam

Adres

Postcode

Plaats

Giro

Deze bon opsturen naar De Waarheid
antw.nr. 2518 1000 PA Amsterdam
(postzegel niet nodig)
of bel: 020-262565

DE WAARHEID

DE VRIJE

ANARCHISTISCH MAANDBLAD

POSTBUS 75412, 1070 AK AMSTERDAM
GIRO 869125
TELEFOON 020-923612

de
lente
begint
met
groen
links